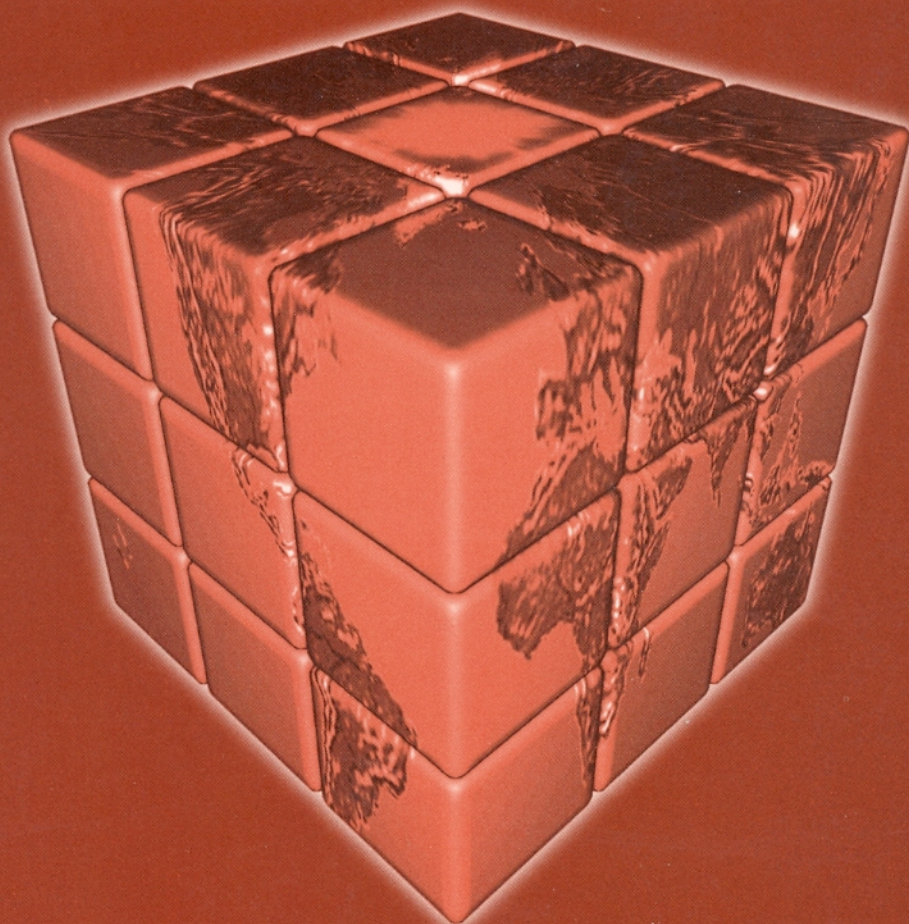

Vojin Radomirović Todor I. Podgorac
Eva Maksimović

SOCIOLOGIJA **SA** **SOCIOLOGIJOM PRAVA**

Vojin Radomirović

Todor I. Podgorac

Eva Maksimović

SOCIOLOGIJA SA SOCIOLOGIJOM PRAVA

Kragujevac, 2000.

Izdavač
Pravni fakultet u Kragujevcu

Priredio za štampu
Todor I. Podgorac

Slog i prelom
(teksta dodatog delu
Radomirovićevog udžbenika)
Dragana Đorović Banković
Vojo Banković

Korice
(prema ideji T. Podgorca)
Vladimir Nedeljković

Tiraž
600 primeraka

Štampa
Grafički atelje SKVER, Kragujevac

SADRŽAJ

Reč-dve unapred: ZNAČAJ SOCIOLOGIJE I SOCIOLOGIJE PRAVA U OBRA- ZOVANJU PRAVNIKA	V
---	---

SOCIOLOGIJA

I OPŠTA UVODNA PITANJA

(1) SOCIOLOGIJA – PREDMET, MESTO I METODE	1
a) Osobnosti društva i njegovog proučavanja	1
b) Predmet sociologije i odnos prema drugim naukama	3
c) Pravci razvijanja i značaj sociologije	6
d) Opšte naučne metode i naučni postupak u sociologiji	9
e) Neposredno posmatranje u sociologiji	11
f) Metode posrednog posmatranja u sociologiji	13
(2) OSNOVNE DRUŠTVENE PRETPOSTAVKE, POJAVE, KATEGORIJE I ZAKONI	17
a) Prirodne pretpostavke i okviri društvenog života	17
b) Rad i potrebe u životu ljudi i društva	21
c) Društvo, priroda, pojedinac – društvena pojava	23
d) Osnovne kategorije društvenih pojava	26
e) Osnovne vrste društvenih pojava	28
f) Zakoni društvene strukture i društvenog kretanja	31
g) Principi sistematizovanja sociološkog gradiva	33
(3) LIČNOST I DRUŠTVO – ELEMENTI DRUŠTVENE STRUKTURE	38
a) Problem slobode ličnosti i društvo	38
b) Analiza formalne strukture prostora društva	41
c) Pravci i oblici društvenih interakcija	44
d) Teorija otuđenja i položaj ličnosti u savremenom društvu	47

e) Društvena struktura i klase našeg društva	50
f) Osnovne društvene grupe: radnici, inteligencija, seljaci	52
g) Socijalno-psihički tipovi našeg društva	57
(4) DRUŠTVENO-EKONOMSKI RAZVOJ – KRETANJE DRUŠTVA	60
a) Sistem proizvodnje i društvena formacija	60
b) Prvobitne zajednice kao društveni sistem	62
c) Robovlasnički sistem privrede i društva	64
d) Feudalni sistem privrede i društva	66
e) Privreda i društvo – proste robne proizvodnje	69
f) Kapitalistički sistem društva i privrede	71
g) Socijalizam – pojam, nastajanje i odlike	75

II OSNOVNE KOMPONENTE DRUŠTVENIH POJAVA

(5) TEHNIČKA OSNOVICA DRUŠTVENOG ŽIVOTA	81
a) Elementi tehnike – ljudi u produktivnosti rada	81
b) Materijalni činioci tehničkih procesa	83
c) Oblici ispoljavanja i karakter rezultata rada	86
d) Razvitak tehničke organizacije rada	89
e) Podela rada u društvu – oblici, odlike i značaj	92
f) Radna organizacija kao tehnički i socijalni sistem	94
g) Životna i društvena sredina i rad	96
(6) EKONOMSKI OBLICI DRUŠTVENOG ŽIVOTA	100
a) Proizvodni odnosi i njihovi indikatori	100
b) Faze ekonomske reprodukcije	103
c) Istraživanje proizvodnih odnosa društva	104
d) Funkcionisanje rada u globalnom društvu	106
e) Socijalno-ekonomska struktura radne zajednice	108
f) Posebne interesne grupe i sukobi u preduzeću	111
g) Perspektive razvoja rada i njegove humanizacije	115
(7) DRUŠTVENO-POLITIČKA NADGRADNJA – POLITIKA	118
a) Društvene skupine – evolucija globalnog društva	118
b) Porodica kao društvena zajednica – funkcije i razvoj	121
c) Društvena raslojenost – klase, staleži i kaste	123
d) Pravno-politička nadgradnja društva – država	126
e) Politika kao društveni subjektivitet	128
(8) IDEOLOŠKA NADGRADNJA DRUŠTVA – KULTURA	131
a) Struktura društva: baza i nadgradnja; biće i svest	131
b) Društvena psihologija, ideologija i kultura	134
c) Religija – uzroci, oblici i uloga u društvu	136
d) Moral kao oblik društvene svesti i društvena norma	138
e) Nauka i filozofija i njihovi međusobni odnosi	140
f) Umetnost kao oblik društvene svesti i stvaralaštva	142
g) Procesi i problemi u kulturi savremenog društva	144

III SOCIOLOGIJA – TEORIJSKI PRAVCI I PODRUČJA

(9) PRETEČE, NASTANAK I PRAVCI SOCIOLOGIJE	147
a) Preteče sociologije u starom, srednjem i novom veku	147
b) Osnivanje sociologije – Ogist Kont i pozitivizam	150
c) Naturalistički sistemi tumačenja društva	151
d) Psihološki pravci u sociologiji	154
e) Formalni pravac u sociologiji	157
f) Metodološki doprinosi građanske sociologije	158
(10) MARKSIZAM KAO NAUČNI I IDEOLOŠKI SISTEM I SOCIOLOGIJA ..	161
a) Ideološko-saznajni izvori marksizma	161
b) Elementi i glavna dela marksizma	164
c) Osnovni metodološko-teorijski doprinosi marksizma	165
d) Karakteristike i pravci razvoja marksizma	166
e) Istorijski materijalizam i sociologija	168
f) Problemi konstituisanja marksističke sociologije	170

SOCIOLOGIJA PRAVA

Odeljak I

PREDMET I METODI SOCIOLOGIJE PRAVA	175
1. PREDMET SOCIOLOGIJE PRAVA	175
2. METODI SOCIOLOGIJE PRAVA	180
a) Istorijski metod	181
b) Etnografsko-komparativni metod	182
c) Metod ankete i intervju	182
d) Metod analize aktuelno postojećih pravnih materijala	183
e) Monografski metod	184
f) Eksperimentalni metod	184
g) Statistički metodi	185

Odeljak II

ISTORIJSKI RAZVOJ SOCIOLOGIJE PRAVA	186
1. PRETEČE SOCIOLOGIJE PRAVA U ANTIČKO DOBA	187
2. PRETEČE SOCIOLOGIJE PRAVA U NOVOM VEKU	188
3. OSNIVAČI SOCIOLOGIJE PRAVA	191
3.1. Emil Dirken i dirkenovci	191
3.2. L. Digi, M. Oriu, E. Levi	192
3.3. Eugen Erlih	193
3.4. Maks Veber	194
3.5. Žorž Gurvič	196
3.6. Leon Petražicki	197

Odeljak III

SOCIOLOGIJA PRAVA U SVETU	199
1. ZASNIVANJE SOCIOLOGIJE PRAVA KAO MODERNE NAUČNE DISCIPLINE	199
1.1. Skandinavska škola sociologije prava	200
1.2. Italijanska škola sociologije prava	201
1.3. Sociologija prava u SAD	201
1.4. Sovjetska škola sociologije prava	202
1.5. Sociologija prava u Poljskoj	203
2. SOCIOLOGIJA PRAVA U JUGOSLAVIJI	205

Odeljak IV

PRAVNA ETNOLOGIJA I ETNOGRAFIJA I NJIHOVA VEZA SA PRAVNOM SOCIOLOGIJOM	209
1. ELEMENTI SOCIOLOGIJE PRAVA U DELU VALTAZARA BOGIŠĆA ...	211
2. ELEMENTI SOCIOLOGIJE PRAVA U DELU SREtenA VUKOSAVLJEVIĆA	212

SOCIOLOŠKOPRAVNO ŠTIVO

FILOZOFIJA PRAVA, TEORIJA PRAVA I SOCIOLOGIJA PRAVA	217
POTREBA ZA RAZVIJANJEM SOCIOLOGIJE PRAVA	224
O POTREBI DALJEG PROUČAVANJA I PRODUBLJIVANJA PETRAŽIČI-JANSKE MISLI	232
DELO PETRAŽICKOG – INSPIRACIJA ZA NOVA ISTRAŽIVANJA	242
AMERIČKA GRUPA UČENIKA L. PETRAŽICKOG	246
SOCIOLOGIJA PRAVA U POLJSKOJ	256
DELIKATAN POSAO: STVARANJE I PRIMENA PRAVA	279
REČ-DVE O STVARANJU PRAVA KAO NAUČNO ZASNOVANOM SVRSI-SHODNOM PROCESU	283
NEKA OPŠTA ZAPAŽANJA O STVARANJU PRAVA U KONTEKSTU PRA-VNE POJAVE UOPŠTE	287
O NUŽNOSTI ZASNIVANJA NAUKE POLITIKE PRAVA (ZAKONODAVNE POLITIKE)	300
ULOGA PRAVNE NAUKE U IZGRAĐIVANJU PRAVNE DRŽAVE	305
OBJEKTIVNO PRAVO KAO OSNOVA I DVOJNIK POZITIVNOG PRAVA I PRAVNA DRŽAVA	309
POUKE ISTORIJE – ISTORIJA KAO UČITELJICA ŽIVOTA	317
NAŠ ŠKOLSKI SISTEM, UNIVERZITET I NAUKA (Opšta zapažanja)	329
TRANZICIJA – SLOŽEN PROCES PROMENA U PRIVREDI, POLITICI I NA-ČINU RAZMIŠLJANJA	336

AKTUELNOST SOCIOLOŠKIH I SOCIOLOŠKOPRAVNIH ZNANJA (i reč-dve o društvu, čoveku i prirodi), ZNAČAJ SOCIOLOŠKE UOBRAZILJE – IMAGI- NACIJE (i Kratki sociološki popis)	344
GLOBALIZACIJA, MONDIJALIZACIJA... I IDEJA O TZV. UNIVERZALNOJ, SVETSKOJ DEMOKRATSKOJ DRŽAVI, NADDRŽAVI	351